

Fångstglädje och huvudbry

Hänger det inte en svans ur fällan? När jag kommer närmare står det klart att jag sett fel. Litet hängande granskägg framför fällans öppning har fått mig att tro att det var en mårdsvans.

TEXT & FOTO
**MIRANDA
FRINGSHÅF**

Dorotea

Det är alldeles stilla ute när jag ger mig i väg för att sätta ut sista mårdfällan. Det enda som hörs är snön som knarrar under skidorna, de egna andetagerna och en korp som ropar.

Bäcken har ännu inte hunnit frysa igen, och man måste hitta ett bra ställe där man kan ta sig över. Väl på andra sidan skvätter jag till när jag skrämmer en tryckande ripa. Med ett irriterat skratt flyger tuppen iväg och varnar kamraterna, som hänger på.

Det är delvis tungt skidföre och svetten rinner mellan skulderbladen.

Jag som trodde att jag hade klätt mig rätt – men det är kanske allt jag bär i rygsäcken som gör att det blir varmt?

Efter en halvtimmes skidåkning kommer jag till platsen där en mård sköts för finnspetsen för drygt en månad sedan.

Stråk med gammelskog

Mården hade gömt sig i en gammal gran full med granskägg, men efter några muspip röjde den sig. Ett skott, mården rullade nedför grenarna och det ettriga skallet från finnspetsen tystnade.

Nu är jag tillbaka på samma ställe, men det är vinter. Platsen är ett stråk med gammelskog i kanten av en myr. Här porlar en liten kallkällbäck och vegetationen är tät – precis vad mården gillar.

En gammal stor gran med tunga, hängande grenar får bli mårdfällans stöttepelare. Nu gäller det att hitta en lämplig slana. I säcken finns en hopfällbar handsåg och med den sågas en senvuxen björk ned.

Med ståltråd knyts björkslanan fast under fällans ingång. Granens tunga grenar gör att den nästan försvinner.

Sedan plockar jag upp en påse med inälvor från skogsfågel som sparats under hösten. Dessa placeras i fällan tillsammans med några krossade rönnbär, surägg och lite fjädrar från sparade fågelvingar.

Slagbygelns spänns, fällan stängs. Nu återstår bara att pensla in fällan med blod och doftlockmedel, helst utan att få det på kläder och fingrar.

Frosten gör att blodet fastnar lätt på både fällan och slanan, så jag passar på att även fästa lite fjädrar på blodet så att det fryser fast.

Fågelvingar hängs upp tillsammans med tamponger som jag har kokat i honung på morgonen. Av det som finns kvar av blodet gör jag ett doftspår på marken fram till fällan.

Fångstplatsen är klar och jag kastar en sista blick på den för att stämna av att allt är som det ska vara. Sedan tar jag säcken på ryggen och börjar ränna hemåt.

Nu är den tredje fällan uppsatt. Anledningen till att jag inte har gillrat fällorna förrän nu är att jag ville säkerställa att björnarna gått i ide,

eftersom en björn vandaliserade en av fällorna förra året.

Några dagar efter att den sista fällan satts ut töar och regnar det. All snö försvinner lika fort som den kommit.

Kanske har all vittring runt fällorna spolats bort av regnet – eller har någon lavskrika ätit upp dragåten?

Dags att vittja

Jag vill ut och se till fällorna, men måste lugna mig och avvakta vädret. Ännu är det för tidigt att vittja, det var ju bara några dagar sedan fällorna gillrades.

En vecka passerar och snön kommer tillbaka, men tuvorna på myrarna syns fortfarande och skidföret är inte den bästa. Skidorna häktar i krokiga kvistar som gömmer sig under snön och jag lyckas åka över

”Ju närmare fällan jag kommer, desto snabbare går färden.”

ett vattenhål som får snön att klibba fast under skidorna.

På väg till fällan finns både räv- och järvspår. Det känns litet oroande.

Ju närmare fällan jag kommer, desto snabbare går färden. Spänningen i kroppen gör att jag vill komma fram så snabbt som möjligt.

Det rinner en tår nerför kinden på grund av den kalla vintervinden som biter i ansiktet. Det är svårt att hålla ögonen helt öppna. Hänger det inte en svans ut ur fällan?

När jag kommer närmare står det klart att jag sett fel. Litet hängande granskägg framför fällans öppning har fått mig att tro att det var en mårdsvans.

Lite besviken vänder jag skidorna och börjar åka mot de andra fällorna, men även dessa är tomma.

En mårdtjuv!

Det går nästan en hel vecka innan jag kommer iväg för att vittja igen. Den här gången följer sonen Aron och finnspetsen Thai med.

Aron spänner hunden i knivbältet »

1. Det finns så mycket vackert att skåda som trapper.

2. Det fanns järvspår till och från mårdfällan.

3. Aron och Thai njuter av solnedgången.

FÅNGST & FÄLLOR

”Järven lade min rutt på minnet och följde mina skidspår till en fälla under hela vintern.”

och springer glatt tillsammans med Thai i snön. På väg mot fångstplatsen binder vi Thai vid en björk så att han inte ska sprida sin vittring vid fällan. Framme vid fällan ser vi att någon hunnit dit före oss.

Järven!

Aron skyndar sig att inspektera fällan och ser genast att endast huvudet av mården finns kvar.

Det känns lite surt, men Aron och jag kommer fram till att vi i alla fall fångat en mård – och därmed räddat livet på många skogsfåglar.

Efter vittjningen sätter vi fart på skidorna för att hinna hem innan mörkret lagt sig. En vinterdag i lappmarken är så kort, endast fem timmars dagsljus.

På vägen hem njuter vi av solnedgången. Vi ser en orrtupp i topp. Ju närmare den vi kommer, desto längre tycks dess hals bli. Till slut blir den så otrugg att den väljer att ta till vingarna.

Lade min rutt på minnet

Fällfångst är så mycket mer än bara gillra och vittja. Det är verkligen underbart att bara färdas i skog och mark.

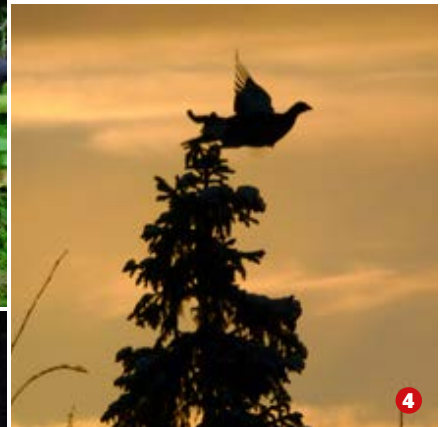
Under hela den fortsatta fångst-säsongen vittjade jag med jämna mellanrum. Järven lade min rutt på minnet och följde mina skidspår till en fälla under hela vintern. Den lärde sig att det fanns ett skrovsmål i spårets ände.

Fällan vandaliserades två gånger, så jag hade verkligen bråttom med att vittja just den fällan för att inte järven skulle hinna dit före.

Sammanlagt lyckades jag fånga sju mårdar. En fälla gav ingen utdelning alls, så den ska flyttas nästa år.

Det sägs ju att man ska ta en mård för varje fågel man har skjutit. Jag lyckades fålla åtta skogsfåglar under hösten och fångade sju mårdar.

Men jag sköt även tre mårdar på ståndsfall för Thai, så jag har definitivt gjort mitt. ☺

SÅ LYCKAS DU MED MÅRDFÅNGSTEN!

- Mård får fångas med testade och godkända slagfällor. En slagfälla är en fälla som dödar det fångade djuret.
- För att fånga mård måste du ha erlagt statlig viltvårdsavgift och ha jakträtt på de marker där fångsten bedrivs.
- Det gäller samma jakttid för fångst som för jakt med skjutvapen.
- Mårdfällan ska vara märkt med ditt namn och telefonnummer.
- En mårdfälla som placeras i träd ska sitta minst en och en halv meter över marken. Bor du där det kommer mycket snö vintertid, får man sätta den ännu högre upp.
- Om mårdfällan placeras på marken ska ingångsöppningen vara försedd med en så kallad skyddstunnel. Skyddstunneln ska vara 30 centimeter lång, 10 centimeter bred och 12 centimeter hög.
- Ha gärna en extra fälla med dig då du vittjar. En död, stelfrusen mård kan vara svår att ta loss och då måste hela fällan tas hem och mården tinas upp.
- Byt ut och fyll på bete med jämna mellanrum. Sorkar och möss äter gärna upp det som bjuds i fällorna.
- Som bete duger allt från gravad lax till honung. Det viktiga är inte betet, utan att fällan sitter rätt i terrängen.
- Lägg lite gränis på mårdfällans tak som snöskydd och låt gärna riset hänga ner över ingångsöppningen, så att fåglar hindras att flyga in.

1. Under hösten, alldeles i närheten av mårdfällan, föllades en mård för finnspetsen.

2. Tjuven!

3. Känslan att ha fångat en mård i fällan är obeskrivlig.

4. Till slut valde orren att ta vingarna.

5. Fällan vittjad - av järven. Endast mårduvudet fanns kvar i fällan.